

ХУШХАБАРЛАР

«Усельхозтехника» бўғимининг ҳодимлари Андижон районидagi Далининг номли колхознинг сут-то-влар фермасида «Даугава-100» ти-падаги электр билан сут согих ус-тановасини монтаж қилишни та-амомлади. Шу хўжалиkning ун-цага эм-хашан тарқатилган «ТБ1-80» мармали серунум маши-наги янги ишлари бошланди. Ана шу ўстанованинг лентаси-ном махсус транспортёрдан эм-хашан ани бир вақтда юз беш молга етказиб берилади. «Ойим-совхоз»нинг фермасига «ДТУ» ти-падаги модернизация қилинган электр сут согих агрегати ўрна-тилди.

«Дўстлик» бугунтиффоқ сту-дентлар оtryдиннинг аъзоларини шу кунларда Тошкентнинг кўн-га курилиш майдонларига уч-ратиб келишди. Мамлакат студен-тарининг вакиллари «Главатш-кентстрой» курилиш бошқарма-лига келишди ташкилотларда, «Средатрансстрой» объектларида ва бошқа жойларда меҳнат қи-лмоқдалар.

«Дастлаби» бунёд қилинган Тошкент бунёд қиланган мус-қавали бинокорлар ана шу сў-злар билан бир-бирларини кутла-дилар.

Москвалинлар қурилиш майдон-часида гольт қисқа муддат ичи-да биринчи даражали корхона — «Главмосстрой» Тошкентдаги бош-қармаси ишлаб чиқариш базаси-нинг дастлаби объектларини қури-лар. Бу корхона бир сменда 150 кубометргача бетон ва 180 кубом-етр юришма тайрлаб бера ола-ди. Бу эса, москвалин бинокор-ларининг эътиборини тўла тазмин-лайди.

Москвалинлар қардош Ўзбеки-стон пойтахтига энг мукамил техника юбордилар. Москвалин лойҳасиелардан бир гуруҳи лойҳалаштирган бетон заводи ана шундай корхоналарга нисба-тан кўпгина афзалликларга эга.

КПСС Марказий Комитети май Пленуми қарорларини амалга оширамиз. Х И С С А М И З

Областинида қишлоқ хўжа-лигининг ривожланиши, айниче-са пахта ҳосилдорлигини оши-риш ирригация-мелиорация билан чамбарчас боғлашган. Суғориш ва мелиорациялаш қи-ноқарсиз аҳволда бўлган давр-ларда пахта ҳосилдорлиги 8-10 центнердан ошмаган эди. Энди-ликда пахтакор 30-35 центнер ва бундан ҳам юксак маррани кўзлаётган экан, бу, аввало сув сероб қилинганлиги ва ер ости суви пайсириланлиги самар-расидир.

КПСС Марказий Комитети май Пленуми материаллари билан чуқур танишиб чиқсангиз, ерларни суғориш ва мелиора-циялашнинг истибодлари, қишлоқ хўжалиги равақчилиги янги уфқларни кўз олдинга келди. Пленум қарорларини барча меҳнаткашлар синари гидроме-ханизаторлар ҳам зўр қизиқиш билан кутиб олдилар.

Қурилиш-монтаж бошқарма-лизи коллективи Пленум белги-лаб берган вазифаларини амалга ошириш учун энг шайриш ишга киришди. Аниқ топшириқ, конкрет режалар ишлаб чиқил-ди. Бу йил 18 миллион кубом-етрга яқин туپроқ ишларини бажариш, катта ҳаҷимда темир-бетон ва қурилиш-монтаж иш-ларини амалга ошириш вазифа-син олдиришга тўриди.

Қурилиш-монтаж бошқарма-лизи коллективи Пленум белги-лаб берган вазифаларини амалга ошириш учун энг шайриш ишга киришди. Аниқ топшириқ, конкрет режалар ишлаб чиқил-ди. Бу йил 18 миллион кубом-етрга яқин туپроқ ишларини бажариш, катта ҳаҷимда темир-бетон ва қурилиш-монтаж иш-ларини амалга ошириш вазифа-син олдиришга тўриди.

Ўтган ойлар мобайнида гид-ромеханизаторларини қанақад-лар ва коллекторлардан 6.959 минг кубометр ўрнига 8.061,8 минг кубометр туپроқ қазиб чиқаришди. Урганчорна, Ок-тябрьона, Машһаборган, Бай-рамсоқа каби суғориш тармоқ-ларида сувини кўпайтириш чо-ралари қурилади. Урганч, Тур-лан ва Шовот районларида су-ғориш тармоқлари узайтириди ва чуқурлаштириди.

Шу кунларда республикалар-ро Шовот ва Газовот каналлари реконструкция қилинмоқда. Бу объектларда мўлжалланган ишларнинг катта қисми бажари-лди. Дўстжон Маширинов бош-лиқлик экскаваторчилик брига-даси, Султон Саидов, Отабий Каримов бошчилик земснаряд экипажлари зарбдор қурилишда энг юксак кўрсаткичларни қў-лиди.

Республикаларо Каттақўла ва Дарёқўла коллекторлари бар-по этилиши облаstdаги бутун коллектор-дренаж тармоқлари

комплексини қайта қуришни та-қозо элди. Бошқармаиз гид-ромеханизаторлари Девонқўла ва Янгибозор коллекторларини кенгайтириш ҳамда чуқурлаш-тириш ишини муддатидан бир йил илгари, уч йил ўрнига ик-ки йилда бажариш мажбурияти-ни олдилар. Ҳозиргача 6 мил-лион кубометр туپроқ ишлари бажарилиб, каттагина майдон-ларнинг мелиоратив ҳолати ях-шилди.

Илгари бошқармаиз канал ва коллекторларини қазиб, ре-конструкция қилиш билангина шугуллиларди. Эндиликда қу-рилиш-монтаж ишлари ком-плексини бажариш, гидроинже-нингир куриш соҳасида биринчи қадамлар қўйилди. Турдан тар-моқда 500 кубометр йилга те-мир-бетондан гидроэзел қури-либ, ва каналлари сувини эъти-ежга қараб тақсимлаш имкони-ети берди. Бундан ташқари бир неча сув тақсимловчи ишоот, 5 та ер ости темир-бетон дже-

ри (ер ости сувини оқибди қо-бори учун) ишга туширилади. 6 та темир-бетон кўприк қурили-ш охирига етказилмоқда.

КПСС Марказий Комитети май Пленуми қарорлари муно-саоти билан ирригация-мели-орация ишлари кўлами кенга-йтириб, экинлардан муттасил мўл ҳосил олишга кўшналган ҳис-сабга ошди. Илгари давлат ҳисобига фақат қолхозларро тармоқлар тўзалди, энди хўжаликларда суғориш тар-моқларини қайта қуришни дав-лат бажариши. Бизнинг бошқар-маиз беш йилликда 25 колхоз-да суғориш ва коллектор-дренаж тармоқларини қайта қу-ради. Бу мақсадга давлат кат-та маблаг ва қурилиш мате-риаллари ажратмоқда.

Қурилиш-монтаж ишлари жа-даллашганлиги, муайян ютуқ-лар қўлга қилинганлиги шуб-ҳасиз. Аммо, ҳаминча олға қа-раб бориб ишларнинг аҳолига, ўлар талабига қараб иш қилиш-

ни тақозо этишни яқши тушу-риш, Янада яқшироқ кўрсат-кичларга эришувинизга нима-лар халақит берибди?

Ишнинг муваффақиятини ма-лакали кадрлар ҳал этиди. Биз-да экскаватор машинистлари, землесос дизелилар, бўзьдо-бултур етилишчилар, Тўғри, унда 50 механизатор ўқитилди. Бу йил ҳам курс омонқимиз. Облаstdаги қурилиш-монтаж бошқармаларини кадрлар билан тўла ҳал этилмайди. Облаstd суғориш системалари бошқар-маси мақсадда гидроме-ханизатор кадрлар тайёрлаш ҳақида гамхўрлик қилишни ло-зим.

Лойҳачиларнинг сусти иш-лашганлиги баъзан қўлимизни туғиб туради. Баъзан лойҳа-смета ҳужжатларини шў бо-лашга тўғри келади. Бу йил Турдан районда 96 минг, Ур-ганч районда 24 минг сўмлик

ирригация-мелиорация ишлари лойҳа-смета ҳужжатларини амалга оширилади. Облаstd суғориш системалари бошқар-масининг лойҳа гуруҳи сусти ҳа-дат сўзламоқда.

Ишлаб чиқариш-техника ба-заси ҳақида икки оғиз сўз. Ян-ги база қурилишига 6 гектар ер ажратиб берилади. Ленин «Узгировадхоэз» қурилиш-монтаж базаси лойҳани тузишни кейинга сурмоқда. Республика Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги бизни қаралар, бизни ташкилотлар автоматла-лар, земснарядларини объектлар-объектга кўриувчи трайлер-лар, уюқда ишловчи гидроме-ханизаторлар учун кўчма вагон-лар билан етарли таъминла-ётир. Республика ташкилотлари қурилиш-монтаж ташкилотлари ахтирларига сезирлик билан қарашлари зарур.

Гидромеханизаторларнинг пахта ва бошқа экинлар ҳосил-дорлигини ошириш йўлида куч-гайратларини аямалдилар, беш йиллик топшириқларини муддат-тидан олдин бажариш учун олиб борилаётган умумхалқ кура-шининг олдинги сафларида бо-радилар.

Р. ЖУМАНИЕЗОВ, Урганч қурилиш-монтаж бошқармасининг бошлиғи.

КОРАКАЛПОГНОМ АССР. Хўжалик газ йиғиш таъинис ойл саини 15-16 минг байланда қисилган газ тай-рлаб бермоқда. Суратда: қисилган газ саиланадиган улкан идҳиш.

В. Лейзерович фотоси. (СаТАГ фотохроникаси).

ХАЛҚ МЕДИЦИНАСИ ИЗИДАН

Сибирь ва Узоқ Шарқнинг тоғли районларида доимо яш-диш бўлиб турадиган чака-лакзорлар бор. Тайгадаги тоғ қўрғинлари ва шағал тоғли пасти-тектоникада тоғ усим-ликларини олисанга мансуб бўлган

ришлар шуни кўрсатдики, бу дорилар томоқ шилиқ парда-лари шамоллаганда оғизда пай-до бўладиган айрим микро-дорларни улдириш мумкин. Там-рибалар бадан ва кашкаранинг зарарсиз эканлигини тасдиқ-лади.

Даволаш таъсирига кўра улар худди таркибда элор бўлган дориларга ўхшади. Таърибаларнинг кўрсаткичи-ча, бадан ва кашкара тў-кимларини бирмунча ахшала-диган ва гузалаш процессини секинлаштириб қўйданга қу-риувчи дориларга қараганда анча самарлидир.

Иркутск медицина институтининг фармацевтика факультети-нинг терапия-стоматология ка-федрасининг ходимлари томоқ шилиқ пардаларини шамол-лаганида қарини даволаш иш-ларида кашкара ва баданда тай-ерланган суюқ дориларнинг таъсирини текшириб кўридилар.

Медицинск кашкара ва ба-дандан тайёрланган дорилар-нинг кенг тарқалганга қара-масдан, уларнинг таъсир қи-лиш кучини аътибор билан ўрганидилар. Бу дорилар бошқа хавфли оқибатларга олиб ели-ш ё келмаслигини текшириб кўридилар. Дастлабни текши-

ришлар шуни кўрсатдики, бу дорилар томоқ шилиқ парда-лари шамоллаганда оғизда пай-до бўладиган айрим микро-дорларни улдириш мумкин. Там-рибалар бадан ва кашкаранинг зарарсиз эканлигини тасдиқ-лади.

Даволаш таъсирига кўра улар худди таркибда элор бўлган дориларга ўхшади. Таърибаларнинг кўрсаткичи-ча, бадан ва кашкара тў-кимларини бирмунча ахшала-диган ва гузалаш процессини секинлаштириб қўйданга қу-риувчи дориларга қараганда анча самарлидир.

Алексей ВЕРЕТЕННИКОВ, АПН мухбири.

МУХБИРИМИЗ БИЛАН ТОМОШАВИНЛАР УЧУН

Табии офат пойтахтимизга жиддий зарар етказди. Чунон-ки шаҳардаги бир неча киноте-атр бинолари ҳам эзилланди. Шаҳарда Хозирги кунда томошавинларга намунали хиз-мат қилиш учун қандай таъбир-лар амалга оширилаётгани тў-ғрисида мухбиримиз Тошкент шаҳар иқтидор кўмитети кино-фикация бошқармасининг бош-лиғи ўртоқ Ш. Файзиёвга муро-жаат қилди.

— Биз эндида оқибатларини тугатишга астойдил киош-иш, ишимизни шароитга мос-лаб олдик.

Биринчи галда ремонт талаб килиётганлар дарҳол ремонт қилиб, ишга тушириди. Ҳозир-ги кунда аҳоли вақтинча яшаб турган пунктларда, ётоқхона-ларда олдий тахтадан ҳар би-ри 250-300 ўрнига мўлжаллан-ган 30 та вақтинчалик кино-театр биноси қуриляпти. Шу кунгача ана шундай киноте-атрларнинг 20 таси ишга ту-ширилди. Бундай кинотеатрлар да ҳар кун 10 мингдан ортиқ томошавин кинофильм кўрмоқ-да. Яқин вақт ичида қолган 10 кинотеатр ҳам ишга туширила-ди.

Бундан ташқари, қардош ре-спубликаларимиздан берлмага келган қурилиш посыллари ху-зурида ҳам кинотеатрлар қу-риляпти. Айрим қурилиш посыл-лари коллективлари ўз кўчлари билан ёғзи эстрада майдон-чалари қуриб олдилар. Бундай очиқ эстрадада бинокорлар ва эзилланди зарар кўрганлар учун ҳафтаиса икки марта пу-л кинофильм кўрсатилаётир.

Томошавинларга намойиш қилинган кинофильмларнинг тематикаси ҳам катта эъти-бор берилоқда. Кўпроқ тарих-ий-революцион темаларда, жа-нговарлик, дўстлигини улуғлов-чи кинофильмлар намойиш қи-линаётир.

Шаҳар кинофикацияси 17 та пнги кўчма кино установка, 30 комплект «КН-14» астаподи ол-ди. Бу киош тоқаларини янда кўпайтиришимизга имкон беради.

Кинематографиячилар и м и з РСФСРнинг Горький области-дан келган қурувчиларни ўз ота-лиқларига олганлар. Уларга кинотеатр қуриш учун зарур материаллар берилади. Ҳозир қорғиблик кўриувчилар ўз кўч-лари билан кинотеатр биноси қуриб олдилар.

Ёғзи каникулларини кўнгил-ли ўнказганга ўқувчилар ҳам киноматографиялар аътибори-дан четда тургани йўқ. ПIONEр паркларига айлантирилган лагерларда, мактабларда ўқув-чилар учун кинофильмлар кўрсатиляпти.

Мана шу ишларни амалга оширишда шаҳар киночиеларига кўмакка келган Бухоро ва Тош-кент область кино ходимларининг хизматини алоҳида таъ-кидлаб ўтиш лозим.

КОЛХОЗДА МАИШИЙ ХИЗМАТ КОМБИНАТИ

ХОРАЗМ. Хаворасан районидаги Фрунзе номили колхозда маиший хизмат кўрсатиш комбинати қу-риб битказилди. У аҳолига хизмат қила бошлайди.

ЯНГИ КЛУБ

«Кўзил Ўзбекистон» колхозининг марказий участка-сида 1300 ўринли янги клуб қурилиб, фойдаланишга топ-ширилди. Бу ерда колхозчиларга кинофильмлар, кон-

ХАТТА ГИЛЛАНА

Тошкент қишлоқ хўжалик институтини муваффақиятли тамомлаган 405 мутахассис ҳа-ётга йўлланма олди. Улар ўрта Осиедаги қардош республина-

ларга, Ўзбекистон ССРининг Сирдарё, Қашқадарь облас-ларида ташкил этилган янги сов-хозларга ишга юнбаб кетдилар. Еш мутахассисларнинг бир қис-ми Марказий Фарғона ерлари-да ишлаб ҳоҳишини билдилар. Тошкент давлат медицинга, пе-дагогика, халқ хўжалиги ин-титутлари ва бошқа олиқ усту-юрларнинг битирган қиз-йиғил-лар ҳам ҳаётга йўлланма олди-

Ю. ИСХОҚОВ, иқтисод фанлари доктори, профессор.

З. ПУЛАТОВ.

ИМПЕРИАЛИЗМНИНГ ЛЕНИНЧА АНАЛИЗИ ВА ҲОЗИРГИ ЗАМОН

Пропагандистларга ёрдам

В. И. Ленин «Империализм-ка-питализмнинг юқори босқичи» но-ми машҳур асарига капиталистик жамяят тарққидининг монополи-стик босқичини биринчи марта чу-қур ва ҳар тарафлама марксча ана-лиз қилди. Бу асар К. Маркс иқ-тисодий назариясини янги шароит-ларда бевосита дам олтириш ва иқ-тисодий ривожлантиришини юксак намунасиз бўлди. В. И. Ленин им-периализмнинг иқтисодий ва сиё-сий моҳиятини очиб берди ҳамда монополистик капитализмнинг асо-сий иқтисодий белгисини умумла-штирди. У империализмнинг та-рихий ихтилатдан тугган мақсатга таъриф бериш билан бирга, айна-ни БИР вақтда социалистик революция галаба қилиши учун шарт-шароит ва революцион вазият вужудга ке-лаётганини илмий ихтилатдан асослаб берди.

В. И. Лениннинг социалистик революция галабаси тўғрисидаги назарияси бизнинг мамлакатимиз-да ва Европа, Осие, Латин Амери-касидаги бошқа мамлакатларда ка-питализмнинг агардиб, социализм куриш йўлида кураш дастури бўлиб қолди. Иккинчи жаҳон урушидан кейин социализмнинг жаҳон системаси қарор топди. Социализмнинг жаҳон система-си маифаатини ва мақсадларини муштараклиги билан, халқро со-циалистик ҳамкорликнинг мустақ-кам воситаларин билан бирлашган ҳамда социализм ва коммунизм ку-риш йўлидан бораётган ооз, су-верен халқларнинг социал, иқтисо-дий, сиёсий ҳамкорлиги демандир.

Кейинги еллик йил мобайнида Капитализм жаҳон экономикасини тарққидида жиддий ўза-ришлар рўй берди. Капитализм-нинг монополистик босқичидаги дастлабни давр ишлаб чиқариш монополистикларини вужудга кел-тириш ва йиғилиш шарт-шароити яратиб берган бўлса, шу давр ичида монополистиклар ана шу монополи-стик хўжмронлиги заманида ривож топди. Монополистикларда эса энг йи-риш монополистик бирлашмалар-нинг роли янда кўпроқ ортиб бор-ляпти. Саноатда ишга юнбаб кўпроқ киши банд бўлган йиллик ва энг йириш корхоналарининг умум-ий саноатли ўсумоқда, биргина ГФРда бундай йириш ва энг йириш

корхоналар 1952 йилдан 1961 йил-гача ўтган давр ичида 34,1 про-центдан 41 процентгача кўпайди. Энг кучли монополистик гуруҳла-рида капиталistik мамлакатлар хў-жалигининг асосий тармоқларида ҳал қилувчи позиция эгаллаб қу-рибди. АҚШда 500 та энг йириш монополистик мамлакатдан бундан саноат махсулотларини ямдан кўпрогини ишлаб чиқаришга ва саноатдан келадиган бутун фойданнинг 70 про-центдан кўпрогини олмақда. Буюк Британиядаги 180 та саноат компа-ниясини корхоналарида саноатдаги ҳамма ишларнинг учдан бир қис-ми банд бўлиб, улар саноат махсу-лотларини салкам бешдан икки қис-мин ишлаб чиқаришмоқда. Франция-даги 500 та энг йириш компанияга мамлакатда ишлаб чиқарилаётган бутун саноат махсулотларининг учдан бир қисмининг ишти-роти бўлди.

Капиталистик жамятининг бой-лиғи айна вақтда молия олгарчи-лигининг энг йириш ва кучли гуруҳларни қўлида тулланмоқда. Бундай гуруҳлар капиталistik дунёнинг юзга яқин энг йириш саноат монополистикларидан иборатдир. АҚШда катта ёшдаги аҳолининг бир процентини мамлакат бойлиғи-нинг 30 процентига, Буюк Брита-нияда эса 35 процентига эгаллик қилади.

Ҳозирги замон капитализмда энг йириш монополистиклар билан экономикани монополистиклаштири-маган элементлари, яъни йириш монополистиклар билан ана шу мо-нополистиклар қарам бўлган неча миллиаб майда ва ўрта даражадаги корхоналар ўртасидаги муносабат-лар жиддий суратда ўзгарди. Ка-питализм тарққиди этган мамла-катларда ҳам, иқтисодий ихтилатдан кўлақ мамлакатларда ҳам молия-саноат мақсадларининг неча мил-лионлаб майда, ўрта ва ҳатто энг йириш корхоналарининг бир қис-мининг бўлишида қўлдан кўчирил-ди. Саноатда ишга юнбаб кўпроқ киши банд бўлган йириш ва энг йириш корхоналарининг умум-ий саноатли ўсумоқда, биргина ГФРда бундай йириш ва энг йириш

ҳар бир тармоқига бор-йўри бир неча монополистик хўжмронлик қи-лади. Бу нарса саноат тармоқларини монополистиклаштириш тез ўсиб бо-риб кетди ва бу ўсиш ҳа-то-ли ишлаб чиқаришнинг марксча-лаштириш даражасидан ҳам юқо-ри эканлигиндан далолат беради. Монополистик йириш кор-хоналар билан бир қаторда мо-нополистик бозорлари, ком ашб ба-залари ва арзон ишчи кучи манба-ларни яқинида ишга қатта бўлмаган корхоналарини ҳам вужудга келти-ришмоқда. Ҳозирги замон шароити-да молия капиталлик хўжмронлигини ўсаётганлиги монополистиклар бош-қарларнинг меҳнатни ўзлаштириш билан бирга, турли молиявий му-насабалар ва системалар орқали ў-згаларининг капиталлик ҳам жуда катта миқёсларда ўзлаштириш таъминламоқда.

Йириш монополистик корхоналар ўртасида рақобат тобора кескин-лашаётганлиги капитализмнинг тар-ққидидаги потекисликни кучай-тирмоқда, империализм мамла-катлар ўртасидаги ички ва ташқи, сиёсий, илмий, иқтисодий ва сиё-сий қарама-қаршиликларини ави-тдорлиқда. Капиталистик тарққиди-тидаги потекислик капиталistik давлатлардан бирининг юксалиши-га, иккинчисининг заифлашшига, ҳатто буюк давлатлар сафидан чиқиб кетишига сабаб бўл-ди. Натигада империалистик дав-латлар ўртасида кучлар нисба-ти кескин ўзгарди. Урушдан кей-инги йиллар ичида империалистик иттифоқлик системаси кризисга учирди. Ҳозирги замон капитализ-мининг экономикаси ва сиёсий аҳ-вал АҚШнинг монополистик маъна-идан чинди ва заифлашти. Капи-талистик дунёда иқтисодий ва сиё-сий тарққидидаги янги марксча-лаштирилган турли мамлакатлар ва уларнинг асосий қисмининг қурилушида мажбурий ҳаммаси меҳнаткашлар орасининг монополистиклар курашини уошти-ришига объектив негиз бўлиб қолди.

Империализмнинг собиқ таянчи — мустамлакчилик системаси ҳа-лоқатга учирди. Жаҳон соци-ализм системаси тарихий тарққиди-га ҳал этувчи таъсир кўрсатаётган буюк кучга айланди. Айна вақтда империализмнинг хўжмронлик до-раси жуда қисқариб кетди. Бу эса капиталистик система кризисининг таъини ҳам чуқурлашшига олиб келди. Империализмнинг позиция-си иқтисодий ихтилатдан ҳам, сиё-сий ихтилатдан ҳам ўнгилмас инки-зарга учраганини, бунинг олдин-чи олишини ҳеч бир имкони йўқ. Ленин империализм мустамлакчи-лик хўжмронлигининг ооз бўлган ва ооз бўлаётган ҳамда кам та-раққиди этган мамлакатларнинг иқ-тисодий қолоқлигиндан фойдаланиб, қўлга киритиб олган имтиёзла-рига жон-жаҳди билан ёлпшмоқ-да. Монополистик капитализм тур-ли хил чоралар ўзгамоқда ва бош-қа мамлакатларнинг ички ишлари-га қўрол кучи билан аралашини уоштиришга бошчилик қилмоқда.

Ҳозирги замон капитализмни ша-роитида юксак даражада ривожлан-ган мамлакатлар билан кам тарқ-қиди этган мамлакатлар экономика-си ўртасидаги қўқуқий тенгсизлик борган сари кучайиб бормоқда. Ана шу мамлакатлар ўртасидаги айриболашининг нотенглиги им-периалистик мамлакатларнинг сарф-лаган капиталлари эвазига ҳаддан ташқари кўп фойда олишларини таъминламоқда.

Эндиликда капитал фақат кам тарққиди этган мамлакатларга на эмас, балки юксак даражада ривожланган мамлакатларга ҳам чиқарилади. Барча капиталистик мамлакатларнинг чет элларга чи-қарган капитал маблагларининг ямдан кўпроги АҚШнинг ҳис-сига тўғри келади. Кейинги 20 йил ичида (1945 йилнинг июлидан 1964 йилнинг декабригача) АҚШ ка-питалистик мамлакатларга 97,3 мил-лиард доллар миқдорда кредит қарз ва бошқа иш молиявий ёрдам берган. АҚШ ташқарида капитал чиқариш билан жуда катта фойда олмоқда. Иккинчи жаҳон уруши-дан кейин Англия, Франция, ГФР,

Япония ва бошқа мамлакатлардан ташқари капитал чиқариш им-периалистик мамлакатлар ўртасида бозорлар ва капитал чиқариш учун курашдаги қарама-қаршилик-ларини кескинлаштириб юборди. Валюта ва тўлов муносабатлари доирасида ҳам кураш кучайиб кет-ди.

Монополистикнинг турли формалари юзга келадиган жойларда монополистикнинг кучи давлат ҳо-кимияти кучи билан уйғунлашиб кетди. Кўпгина капиталистик мам-лакатларда буржуа давлат айрим корхоналарнинг хўжалиги бўлибги-на қолмай, бутун-бутун тармоқлар-нинг ҳам эғаси бўлиб олди. Англия, Франция, ГФР, Италия, АҚШ ва эканомиканинг давлат сектори ту-зилди. Англияда кўмир саноати корхоналари, темир йўллар, элек-тросетишмалар ва газ завоидари давлат қўлига ўтди. Францияда бутун кўмир саноати, атомобил-саноатининг арми ва авиация сано-атининг қарийб бешдан тўрт қис-мин давлат қўлига ўтди. ГФР да алюминий ишлаб чиқариш кор-хоналарининг анча қисми, темир ру-даси ва кўмир қазиб чиқариш ҳам давлат қўлига ўтди.

Давлат монополистик капитализ-ми мамлакатнинг иқтисодий-ҳаётига жон-жаҳди билан аралашиб, бой-ликларни тулпаш ва монополистик дунё боийинда уларнинг ролинин таъини ҳам оширишни таъминламоқ-да. Монополистиклар ўз махсулот-ларини давлатга қиммат нархлар билан сотиш ҳисобига бойиб бормоқ-да. Монополистикларнинг миллиард-лаб олаётган фойдаси буржуа хў-жмронларнинг солиқ сиеаси ҳи-собига ортиб бормоқда. АҚШда капитал маблаг сарфлаш учун бел-гиланган солиқ йиғишчилари, компа-нилар олдиридан фойда учун солиқ ставкаларини қамайтирилганлиги мамлакат меҳнаткашларни вужудга келтириётган миллий даромади монополистиклар фойдасига қайта тақсимлашга қўл келмоқда. Ҳозир-ги замон капитализмда монополи-стик капитал давлат аппарати билан тобора кўпроқ тил бирин-тирмоқда, бу монополистикларнинг даромадини анча кўпайтиришга йўл очиб беришди.

Кейинги ўн йил мобайнида ҳар-бий-иқтисодий иттифоқлар (Европа-даги кўмир ва пўлат бирлашмаси, «Евроатом», «Умумий бозор» каби-ни) империалистик давлатлар, ху-сусан ГАРБий Европа билан АҚШ ўртасидаги қарама-қаршиликлар-нинг янда кескинлашувига сабаб бўлди.

Урушдан аввалги саноат махсу-лотини ГАРБий Европанинг махсу-лоти АҚШнинг ҳиссасидан кўп эди. Энди бўлса, аксинча, АҚШ ҳис-саси кўпайиб кетди. Шу боисдан АҚШга қарамликдан ҳалос бўлиш, ҳарбий-сиёсий иттифоқлик систе-масида тенгликка эришиш учун ку-

раш, уруш ҳамда тинчлик масала-ларида кўпроқ мустақилликка ин-тилий кучайиб бормоқда.

Империализм билан социализм ўртасидаги, империализм билан мустамлакчилик зўлимидан ооз бўлган ёки ооз бўлаётган халқлар ўртаси-даги қарама-қаршиликнинг капи-тализмнинг негизига путир етказмоқ-да ва империалистик қанчалик қу-турмасинлар, уларнинг ҳар қандай кирдиқорлари, жумладан Жанубий Вьетнамга ва Вьетнам Демократик Республикаси халқларига қарши олиб бораётган қуролли босқинчи-лиқ ҳолатига маҳкумдир. Капи-тализм ўзининг сўнги умрини япа-ниқда даф қилиб бўлмайдиган бир-қатор жараёни капитализмнинг пойдөридан унинг чуқунисига, унинг иқтисодий ва давлат тузуми, сиёсий ва идеологиясини қамраб олди.

Капитализмнинг ванглиги ва ҳа-лоқатга махкум этилганлиги ҳамда капитализмнинг революцион тар-за социализм билан алмаштириш зарурлигига бутун дунё меҳнаткаш-лари тобора кўпроқ ишонч ҳосил қилмоқдалар.

Капитализм билан иқтисодий соҳадани тинч мусоабарда соци-ализмнинг қўлга килмаётган муваф-фақиятлари бутун дунёдаги меҳнат-кашлар оmmasини капитализмнинг юқори ва охириг босқичи бў-лиши империализмга қарши, янги, прогрессив социализмни тузум га-лабаси учун курашга руҳлантири-моқда.

Партия XXII съезди КПСС Марказий Комитетининг съездега қилган ҳисобот доклады юзасидан қабул этган резолюциясида уқти-риб ўтилганлиқ, ҳозирги даврда тарихий тарққ

МУСОБАҚАДОШЛАР ДАЛАСИДА

БУХОРОЛИКЛАР, ЯНАДА ЗЎР БЕРИНГ

«Бухоро», Свердлов номи колхозлар, Гиждавон, Когон районларидаги қатор ҳўжалиқларнинг пахтакорлари ҳам ғўзани тўғри суғориш юзасидан зарур масъулаҳатлар берилди.

Мазлуғки, ўтган йили Бухоро областадидаги 109 ғўжалиқдан 41 таси пахта тайёрлаш давлат планини баҳармади. Қорақул, Ромитан районларининг пахтакорлари давлат олдада қарздор бўлиб қолдилар. Бухоро районидаги Ленин номи, «Ўзбекистон», Ромитан районидидаги «Ленинград», Навоий районидидаги Навоий номи, «Кандувондаги «Меҳнат-роҳат», Қорақулдаги «Правда» колхозлари эса 1961 йилдан буён давлатта пахта сотиш планини сурункасига баҳарломлай келдўтир.

Хўш, мазкур ғўжалиқларда бу йилги аҳвол кандаки Дўст аҳтиб гапиради деганларидек, очигини айтганда юқоридидаги колхозларнинг раҳбарлари ўтган йилларнинг аҳчиқ сабабларидан тегишли хўлоса чиқариб олмаганлар. Ғўзани озикларини, култивация қилиш ниҳоятда қирикмасиз ташкил этилган.

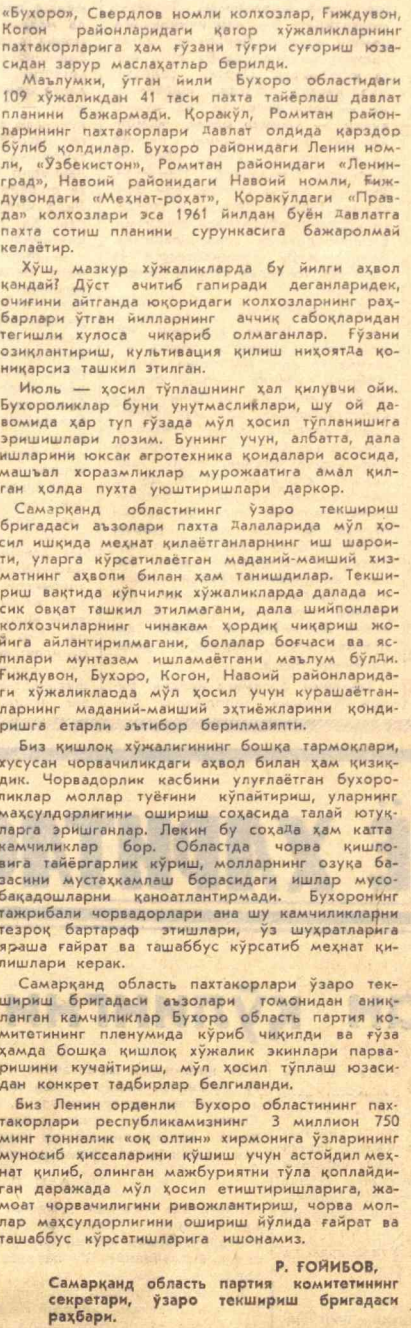
Июль — ҳосил тўллашнинг ҳал қилувчи ойи. Бухороликлар буни унутмасликлар, шу ой девомида ҳар тўп ғўзада мўл ҳосил тўллашига эришишлари лозим. Бунинг учун, албатта, дала ишларини юксак агротехника қондалари асосида, маъшав ҳоразмликлар мурожаатига амал қилган ҳолда пахта уюштиришлари даркор.

Самарқанд областининг ғўзоро тешириш бригадаси аъзолари пахта далаларида мўл ҳосил ишқида меҳнат қилаётганларнинг иш шароити, уларга қўрсатилаётган маданий-مائийши хизматнинг аҳволи билан ҳам танишдилар. Текириш вақтида кўпчилик ғўжалиқларда далада иссиқ овак ташкил этилмагани, дала ишонлари колхозчиларнинг чинакам қордик чиқариш жўйига йилантирилмагани, болалар боғачси ва асқилиқлар муҳтазам ишлаётгани маълум бўлди.

Самарқанд областа пахтакорлари ғўзоро тешириш бригадаси аъзолари тежондан аниқланган қишқиллар Бухоро областа партия комитетининг пленумида кўриб чиқилди ва ғўза ҳамда бошқа қишлоқ ғўжалиқ экинлари партия ишонли қишқиллари, мўл ҳосил тўллаш юзасидан конкрет тадбирлар белгиланди.

Биз Ленин орденли Бухоро областининг пахтакорлар республикамизнинг 3 миллион 750 миң тонналик «оқ олтин» қирмонига ғўзалирининг муносиб ғўзаларини қўйиш учун астойдил меҳнат қилиб, олинган мажбуриятни тўла қоллайдиқан даражада мўл ҳосил этиштиришларига, жамоат меҳнатининг ривожлантириш, қорва моллар маҳсулдорлигини ошириш йўлида ғайрат ва ташаббус қўрсатишларига ишонамиз.

Р. ҒОЙИБОВ,
Самарқанд областа партия комитетининг секретари, ғўзоро тешириш бригадаси раҳбари.

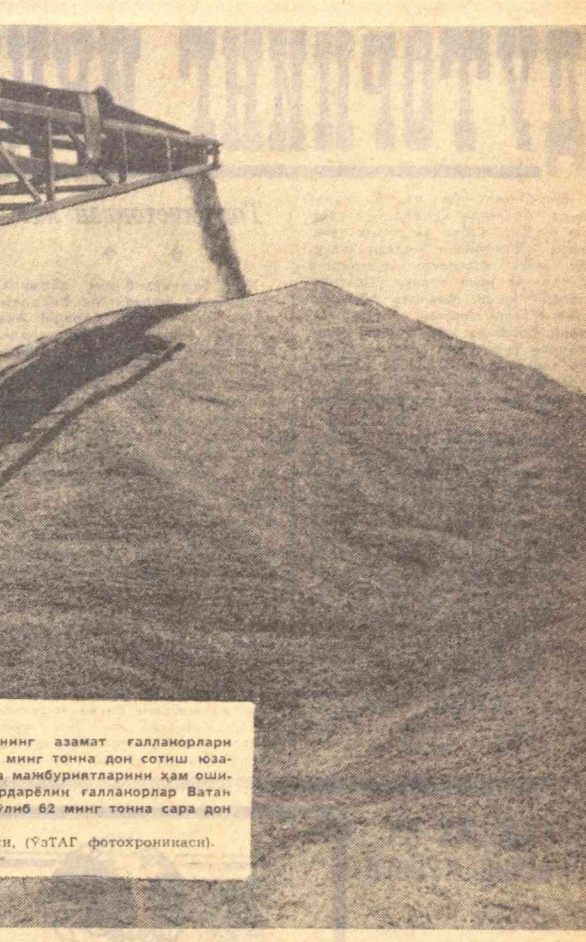
Сирдарё областининг азамат галларлари давлатга яна 20 миң тонна дон сотиш юзасидан олган қўшимча мажбуриятларини ҳам ошириб баҳардилар. Сирдарёнинг галларлари Ватан омиборига ҳаммаси бўлиб 62 миң тонна сара дон тўқидилар.

А. Горюхин фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

Касбим-фаҳрим

Бухоро район комсомол комитети Галасоев қишлоғида «Касбим-фаҳрим» мавзюида кеча ўтказди. Бунда «Пахтакор» колхозининг раис ўринбосари, Совет Иттифоқи Қаҳрамони К. Жамолов, тешириш сит соғувчи М. Мўхсинова ва бошқа ўртоклар ўз касблари қаҳида ашларга батафсил сўзлаб бердилар.

Т. НАЗИРОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

«Ахлоқ, одоб мавзюида» қишлоқчилик эмиши...

Мен газетда болсанг одоб ва ахлоқ борасидида материалларни мухтазам қўиб борамаин. Ғар кунин ишдан нелиб газетани қўлга олариманман, дарҳол унинг саҳифаларидан одоб ва ахлоққа оид мақолаларни оилайман. Кечкурунлари эса маҳалла-қўй уни муҳнома киламан... Мен қишлоқда ўқитувчи бўлиб ишлайман. Қишлоғимизда аҳолий одамлар, меҳнатсевар ишчилар, неқсалар қўп. Мен шуларнинг ўртасида яшайман, уларнинг болаларига энб бергамин, уларнинг ташаккурини олишга сазовор бўлаётганим учун ҳам бахтирмаман. Аммо, оз бўлса ҳам баъзан ураб турадиган айрим қоллар бугунги маданий ҳаётимизга доғдир.

Мазлуғки, аёл ҳам, эрикам ҳам тенг ҳуқуқидир. Шунинг учун ҳам оилада улар ўртасида бирининг «астиғили» ва бирининг «қориллиги» ҳақида гап бўлиши мумкин эмас. Аёл эрини, эр аёлин қамаша ҳурмат қилса, бир-бирининг фикрларига қўлоқ солиб, «сизга» гапириша бу ўша оилада ўзбеган боланнинг тарбиясига ҳам ижобий таъсир қилади.

Қишлоқда яшовчи кишилар аҳли оилада. Эсини турмуш оиладаги жуда қўп оғир ишларни аёллар анимасига юксатган. Масалан, ўтин ёриш, ички чиналаб сув келтириш, ўғирда шови ячиш... Яқинда бир дўстимининида бўлдим. Унда сувининг йўқлиги маълум бўлиб қолди. Унинг хотини (ой-кунин яқин бўлишига қарамай) ниҳита катта-катта четлак олиб суғва бормоқчи бўлди. Мен дарҳол унинг қўлига олишлари кереклиги, дўстим инкамаласи сув олиб келишини айтдим. Аммо дўстим менга қайтарди:

— Йўқ, Мўминжон, қишлоқчилик, агар бирортаси инкамализининг сув қўтариб юргенилизини қўрса «эрикам боши билан хотинига» қўл бўлиб, сув ташингити», — деб биздан қулди. — деди. Аммо мен кўнмадим. Анхор билан унинг ораси икки юз метрга йўл. Ўғилда сув қўтариб нелатётганимида баъзи кампирлар бизга қўлларини битига қилиб, қўрсатиб, пиқир-пиқир қилдилар. Мен уларга парво қилмай, йўлимда давом этдим. Сўнгра дўстимага, агар у тез-тез суғва борса ўша қўлувчилар ҳам қўлиниб кетишини тўшунтирдим. Хошиладор хотинларга ўтин ёририш, сув ташитириш, шови тўдириш — бу ўтбетган жоҳилдинда бошқа нарсга эмас. Бу ишларни оилада фақат эриклар баъжариб керак.

Халимиза орасида аҳолий одамлар борки, булар алимизининг «поя ахлоқи» замирида пайдо бўлган. Лекин айрим айшлар бундай ноаб ахлоқ эриклари менсимаётдилар. Ўрталаб вақтга туриб, қўча эшик олдини суғириб, сув елиш, меҳмон қаҳриб давра қуриш, маҳаллада бирортаси қаво қилганда қабиротинга қўтариб бориш, — буларнинг ҳаммаси фақат қабил пои кишилариин иши...

Одамларимизнинг, озодаллик, инсонин қарлаш ҳам юксак маданият намунасиндир. Буларнинг ҳаммаси турмушда «арваимаган нарсга» бўлиб кўришса ҳам, аслида кишилариининг руҳига, найфиятига таъсир қилади. Киши оиладаги айна шу «арваимаган» одоб ва ахлоқ қондаларини билмай туриб, юксак ахлоқли бўла олмайд.

М. ҚАЮМОВ,
Ўрта Чирчиқ району, 82-ўрта мактаб.

САХОВАТ

Ота-онам вафот этганлариде мен жуда ёш эдим. Одамлариде — Энди улар қечон тилиришдики — деб сўраганим эсимда, Ушанда қишлоғимизда яшовчи Абдусамед ака мени ўз уйига олиб бориб:

— Энди сен бизга ўқиб бўласан. Мана булар сенга ака-ука бўлишди, — деганди. Кейин билан Абдусамед ака менга ўқиб боларини ўз тарбиясига олган экан. 6 болага мен ҳам қўшилдим. Абдусамед ака ва Омонгул опа бошимизни еклашди, едирдишди, кийдиришди. Уруш йилларида ҳам бизни тендиретиб қўйишмеди. Еттилик инкамализини билмай ўсдик, улғайдик. Мактабларда ўқиб, билим олдик.

Мана энди ҳаммамиз воғва етиб, ҳалқ ҳўжалиқининг турли соҳаларида ишламоқчиди: бири-

миз — шофер, биримиз ишчи, яна биримиз колхозчи. Абдусамед ака билан Омонгул опа бизни тарбиялабгина қолмай, уларни тарбиялаш ҳам. Ҳозир болалик-чақали бўлдик. Оиламиз аъзолари 25 кишига етди. Ҳаммамиз қувнок ва фаровон ҳаёт кечирмоқчидим.

Хурматли редактор! Бошимизга оғир кун тушганда бизни ўз бағрига олган, ўз фарзаларидан эндида қўриб, воғва етказган савоқли отамиз коммунар Абдусамед Жўравоғва ва муҳтарам отамиз Омонгул Қорвоғвага кечкиз миннетдорчилигини қайси йўл билан изҳор этишин билмай, газетатга хат ёздик, шодлигимизни берча билан бақам қуришни лозим топдик.

Оила аъзолари номидан:
Э. ЯҒМОБОВ,
Самарқанд областининг Барлоқ қишлоғи.

Кекса ижодкорларимиз
БОҒБОН, ҒАЗАЛХОН

Бухородаги «Ленин байроғи» район газетасида «Боғбон шор» сарлавҳасида бир ҳабабар оёлон қилинди. Унда боғбон Шарифшон ананинг ниҳоллар қўқариб, шу кунга қалдар таъминан икки яри миллион тўп мевали дархат парвариш қилгани қириқилди.

Кекса боғбон ғазалхон шор хамдир. Шарифшон анов Нурхо, нов 1901 йили Бухоронинг Ваҳиқор қишлоғида намбағай дехқон оиласида туғилган. Ёшлги кишиларидаги Қолиқобил иннинг эшигида қишлоқдорлигинида ўтди. Ўша замонор, учурабган йиллари ҳаётининг аҳчиқ-адамларини келди. Боллар, босяма, текисқўрлар, юлтиқларнинг қора кирдиқорлари унда нафрат хиссини уюғотди. У аълаг, эсенлик сарингларига, тенг, синилкани қарши минералар тўқиди.

Ш. Нурхононинг дастлабки партиямик

ПАРТИЯМИЗ

Меҳнат аҳлини олға бошлар посбон партиямик, Ғар нурдони бизга раҳбар жоманон партиямик. Тинч қурилиш гўшанига боғбон партиямик, Отамик ҳам, онамик ҳам меҳрибон, партиямик. Зулму қуриб дўшенин эди бутул тору-мор, Дарда дам-ғўсса, аламанг қолди чангу ғўбор. Биз эди маъру жафони, челигимиз мангу баҳор. Янға териб баҳту давлат, қур замон, партиямик. Беодин қорчаларга ниват, танга роҳат, йўлга нул, Юртимиз овод, Шарифий халин-ла аюлар хузул, Кеңсалар бўлди йигитдек қалбида, тошди гурул, Баҳрадан жонларга пайванқ қилди жси, партиямик.

ПАХТАКОР

Тухфа-о насбинг улуг, эй олийҳиммат пахтакор, Пахтадоринг манбаи илҳому хинамат пахтакор, Саҳроларга нафш этиб фаёзу фақилат пахтакор, Чўлини яшатмон сян учун эгду оғат пахтакор. Шу ҳалол меҳнатларинг келтириди шухрат пахтакор, Кўзда ерни ҳайдадин, у пахтага бўлди ҳумор, Киш суви бирдан ўнгит хусинин қилди бегубор. Пахтадорлар сайрига нелди текулгу бахор: Ғар чигитдан бир ниҳол соғлом қиқиб бўлди натор, Сув, ўнгит, ишлов беринг фўрсат ганимат, пахтакор. Йилкини ижод этинг, олағга дарвин йўлдасин, Пахтаки лиғни наъби олимларини хиласин. Бизни иш ўрнида бўлиб кардешларимиз қўласин, Пахтамик ҳар йилданга селазеку чандон қўласин, Қўрган антени, офаран, марди мейдон, пахтакор. Ғўзалар беан таъмик ўссини ғўзал келинчақдек, Пахтакор тулкини урсин, шабнам юрган қўлуғунадек, Инҳасин ҳар шонаси дурдоналики тўғунчадек, Қўсаги бўлин натор олтинга тулган қумчадек, Эгди тошошаб десин, зур сенда кудрат, пахтакор. Пахтакорлар ишласа мўл-қўнчилики-чун интибли, Кел Шарифий хисса нул шову қўнчаларга тўлиб, Кўзда он олтининида юлдузга етсин тоғ бўлиб, Он ошомлай устидин бир бурчиға қўрсин нулбул, Завтра десин, устозу доноғга раҳмат, пахтакор.

ЗАМОНАМДАН УРГИЛАЙ

Котинчилик ядратан, замонамдан ўргилай, Булбул қабл сайравдан, замонамдан ўргилай, Вилларни оғоз этган, мангулинома шод этган, Лиғини ижод этган, замонамдан ўргилай, Бахту толе бизга ер, юртда тинчлик бақардор, Дим меҳмон навабор замонамдан ўргилай, Обод, ерув, кенг йўлин, ишанган ўсул сулим, Роҳатда жону дилин, замонамдан ўргилай. Мен қаҳрамон онаман, ишда ҳам мардо-заман, Мардароға дўноғаман, замонамдан ўргилай. Шарифий нуриб буғал, шаънингга эди ғазал, Турмушин ширин, ғўзал, замонамдан ўргилай, Шариф НУРХОНОВ.

Араффа

Қабул имтиҳонлари олдидан

«Хўш келибсиз...» Шу кунларда ҳамма олиғ ўқув ортиларининг пештоқига шу сўзлар байб қўйилган. Бу ўрта мактабларни тугатиб, ҳаётга йўлланма олган қабил олов ишларга қаратилганлар. Олий ўқув юрталари бу йил ҳам ўз қўчорига минг-минглаб талабаларни қабул қилди. Ленин бу йил ўтган йиллардан бошқачароқ йилдир. Гап шундаки, йиллари, йилга мустақилан бир йўл бўлиб чинилди. Демак, олиғ ўқув юрталарига киришни хоҳловчиларининг соани икки-уч марта қўп бўлиш кутилди. Олий ўқув юрталари учун белгиланган қабул ўса унчалик қўп эмас. Шунинг учун бу йил қабул комиссийларининг ишида алоҳида қиличқини туғилди, уларни олдиданга кўриб олиш, бу йил жуда ҳам сифатли котиңенте қабул қилиш, яъни фақат энг ахши таъйириларнинг раъзини тавлаб олиш зарур.

Биринчи курсларга етарли таъйирларини бўлмаган тасодиний студентларининг қириқ қоллишини сира оқлаб бўлмайд.

Қабул комиссияларининг аъзолари ўз ваъзифаларини виқондан едо этишлари лозим. Бу, абитурентларга инебадан ортинча каттиққўл, рақмасиз ва шарафсиз бўлиш керак, деган сўз эмас албатта. Шунинг эсада тўтиш керекки, кириш имтиҳонини тошпирлаётган киши қаттиқ ҳалқонлаган бўлади. Келажакки мана шу имтиҳоннинг натижасига боғлиқ эганини сезинг ҳар қандай қалди, иродати кишини ҳам қўнлонлатирма селиги мумкин эмас! Баъзан эса тенсарни хол руй берин, яъни имтиҳон олувчи кишининг руйи қолатини унчалик ахши бўлмаслигини ҳам мумкин. Имтиҳон олувчиди энг қабул комиссиясиди ишловчи бошқа бир кишининг ортинроқ қарчаб қолганлиги ени найфиятининг бўлмаганлиги ҳаётга қадам қўнётган йилларнинг тақдирига таъсир қилмаслиги керак. Москва давлат университетининг профессори А. Курощинин яқинда «Навастия» газетасида болсанга мақоласида, бу йилги конкурсларининг ниҳоятда катта бўлиши, жуда қўп абитурентларнинг дават фақат оғинасини талаб олши лозимлиги имтиҳон олувчиларда маҳсуе психин қолат пайдо қилиш мумкин, улар беихтиёр талабни қўнатириб юборишлари мумкин, деб шундай хатолардан сақланишга чаклиради.

Қанчалик қиғин ва ноик бўлмасин, қанчалик қўп вақт ва меҳнат талаб қилмасин, яъни имтиҳонларини ниҳоятда тўғри ўқнаши, ҳамма баҳоларининг фақат адолатли баҳолар бўлишига эришиш, ҳамма имтиҳонларининг қатъий қондалар бўлиши олиб борилаётганлиги ҳақ ечимизда, айниса, муваффақиятсизликни учраган абитурентларда шубҳа туғдирилмасин қабул комиссиясининг ўртоқларининг муқаддас бурчидир.

Қабул ишларининг тўғри ва муваффақиятли ўтишини абитурентларининг муносабатига ҳам қўп жиҳатдан боғлиқдир. Улар мустақам иродати бўлишлари, имтиҳонлар вақтида ўзларини йқотиб қўнмасликлари, ўзларига ортинча баҳо бериб юбормасликлари ва ҳар қандай муваффақиятсизликларини қўнмаслигига тўнмасликлари керак.

Албатта, абитурентларининг мустаҳсабдорлигини тўғри тандашлари — энг муҳимдир. Бу, жуда катта умумҳалқ ва давлат аҳамиятига эга бўлган масъуладир. Афсуски, ўз жоиларда бунга етарли аҳамият берилмайд.

Қишлоқчилик эмиши...

Мен газетда болсанг одоб ва ахлоқ борасидида материалларни мухтазам қўиб борамаин. Ғар кунин ишдан нелиб газетани қўлга олариманман, дарҳол унинг саҳифаларидан одоб ва ахлоққа оид мақолаларни оилайман. Кечкурунлари эса маҳалла-қўй уни муҳнома киламан... Мен қишлоқда ўқитувчи бўлиб ишлайман. Қишлоғимизда аҳолий одамлар, меҳнатсевар ишчилар, неқсалар қўп. Мен шуларнинг ўртасида яшайман, уларнинг болаларига энб бергамин, уларнинг ташаккурини олишга сазовор бўлаётганим учун ҳам бахтирмаман. Аммо, оз бўлса ҳам баъзан ураб турадиган айрим қоллар бугунги маданий ҳаётимизга доғдир.

Мазлуғки, аёл ҳам, эрикам ҳам тенг ҳуқуқидир. Шунинг учун ҳам оилада улар ўртасида бирининг «астиғили» ва бирининг «қориллиги» ҳақида гап бўлиши мумкин эмас. Аёл эрини, эр аёлин қамаша ҳурмат қилса, бир-бирининг фикрларига қўлоқ солиб, «сизга» гапириша бу ўша оилада ўзбеган боланнинг тарбиясига ҳам ижобий таъсир қилади.

Қишлоқда яшовчи кишилар аҳли оилада. Эсини турмуш оиладаги жуда қўп оғир ишларни аёллар анимасига юксатган. Масалан, ўтин ёриш, ички чиналаб сув келтириш, ўғирда шови ячиш... Яқинда бир дўстимининида бўлдим. Унда сувининг йўқлиги маълум бўлиб қолди. Унинг хотини (ой-кунин яқин бўлишига қарамай) ниҳита катта-катта четлак олиб суғва бормоқчи бўлди. Мен дарҳол унинг қўлига олишлари кереклиги, дўстим инкамаласи сув олиб келишини айтдим. Аммо дўстим менга қайтарди:

— Йўқ, Мўминжон, қишлоқчилик, агар бирортаси инкамализининг сув қўтариб юргенилизини қўрса «эрикам боши билан хотинига» қўл бўлиб, сув ташингити», — деб биздан қулди. — деди. Аммо мен кўнмадим. Анхор билан унинг ораси икки юз метрга йўл. Ўғилда сув қўтариб нелатётганимида баъзи кампирлар бизга қўлларини битига қилиб, қўрсатиб, пиқир-пиқир қилдилар. Мен уларга парво қилмай, йўлимда давом этдим. Сўнгра дўстимага, агар у тез-тез суғва борса ўша қўлувчилар ҳам қўлиниб кетишини тўшунтирдим. Хошиладор хотинларга ўтин ёририш, сув ташитириш, шови тўдириш — бу ўтбетган жоҳилдинда бошқа нарсга эмас. Бу ишларни оилада фақат эриклар баъжариб керак.

Халимиза орасида аҳолий одамлар борки, булар алимизининг «поя ахлоқи» замирида пайдо бўлган. Лекин айрим айшлар бундай ноаб ахлоқ эриклари менсимаётдилар. Ўрталаб вақтга туриб, қўча эшик олдини суғириб, сув елиш, меҳмон қаҳриб давра қуриш, маҳаллада бирортаси қаво қилганда қабиротинга қўтариб бориш, — буларнинг ҳаммаси фақат қабил пои кишилариин иши...

Одамларимизнинг, озодаллик, инсонин қарлаш ҳам юксак маданият намунасиндир. Буларнинг ҳаммаси турмушда «арваимаган нарсга» бўлиб кўришса ҳам, аслида кишилариининг руҳига, найфиятига таъсир қилади. Киши оиладаги айна шу «арваимаган» одоб ва ахлоқ қондаларини билмай туриб, юксак ахлоқли бўла олмайд.

М. ҚАЮМОВ,
Ўрта Чирчиқ району, 82-ўрта мактаб.

САХОВАТ

Ота-онам вафот этганлариде мен жуда ёш эдим. Одамлариде — Энди улар қечон тилиришдики — деб сўраганим эсимда, Ушанда қишлоғимизда яшовчи Абдусамед ака мени ўз уйига олиб бориб:

— Энди сен бизга ўқиб бўласан. Мана булар сенга ака-ука бўлишди, — деганди. Кейин билан Абдусамед ака менга ўқиб боларини ўз тарбиясига олган экан. 6 болага мен ҳам қўшилдим. Абдусамед ака ва Омонгул опа бошимизни еклашди, едирдишди, кийдиришди. Уруш йилларида ҳам бизни тендиретиб қўйишмеди. Еттилик инкамализини билмай ўсдик, улғайдик. Мактабларда ўқиб, билим олдик.

Мана энди ҳаммамиз воғва етиб, ҳалқ ҳўжалиқининг турли соҳаларида ишламоқчиди: бири-

миз — шофер, биримиз ишчи, яна биримиз колхозчи. Абдусамед ака билан Омонгул опа бизни тарбиялабгина қолмай, уларни тарбиялаш ҳам. Ҳозир болалик-чақали бўлдик. Оиламиз аъзолари 25 кишига етди. Ҳаммамиз қувнок ва фаровон ҳаёт кечирмоқчидим.

Хурматли редактор! Бошимизга оғир кун тушганда бизни ўз бағрига олган, ўз фарзаларидан эндида қўриб, воғва етказган савоқли отамиз коммунар Абдусамед Жўравоғва ва муҳтарам отамиз Омонгул Қорвоғвага кечкиз миннетдорчилигини қайси йўл билан изҳор этишин билмай, газетатга хат ёздик, шодлигимизни берча билан бақам қуришни лозим топдик.

Оила аъзолари номидан:
Э. ЯҒМОБОВ,
Самарқанд областининг Барлоқ қишлоғи.

ДУТОРНИНГ ИККИ ТОРИ...

Бир-бирига 6н кўшни, куда-нда, мехнатда кўмакдош, хабарда йўлдош ўзбек ва тожик халқлари дўстлигининг идизчи чукүр...

Тожикистондан хат

Хўш, бир сўз билан айтганда, Тожикистон тошкентлик бериорларга нима ердამ беради? Ана шу туйғу бизни йўлга олантирди...

ганиман. Бир неча йиллар Бек-обод цемент камбинатиде директoр бўлиб ишлаганман. Тошкент марказидеги бинолар курилишига цемент етказиб берганимиз...

цемент юклайдиган жойда, Де-рилшди. Миноридек баланд, цементга лиқ тула бункерлар олдида меҳнат жүш урпти...

аглопорит жойланмоқда. Бу куришиш материалининг қеҳрга юборилиши вагонларнинг 6нига 6зиб қўйилган: «Душанба—Тoшкент»...

лар Тошкентга йўл олгани, Ленин оבוד шаҳар комсомол комитети га ариза 6зиб Тошкент курилишига бoриш истагини билдирган юзлаб курувчилар Тошкентга йўл олишига шайланбаганими...

«Таджикистиктильмаш» заводи коллективи бир кунилик иш хаклари — 14 миң сўм, Регар райoн колхозлари ва корхоналари тўғрисида 5 миң сўм маблағ...

ЧАҚҚОНЛИК ВА КУЧЛИЛИК КҮРИГИ

ХИТ умумўзбек ҳамда ХИТ республика мақтаб ўқувчилар спартакиадалари мусобақалари қизгин давом этаётти...

Дунё харитаси олдиде

Вьетнам демократик республикасындаги мактаблар бомбардимон қилинди

ХАНОИ, 6 июль. (ТАСС). 1 июлда Америка самолётлари вьетнам маркази Биенхоининг 12 километр шимолдаги Таюнон посёлкигаги бошланғич мактаби ва бозор майдонига напалом бомбалари ва парчаланган бомбалар ташлади...

Вьетнам халқ армияси олий қўмондонлигининг алоқа миссияси Америка ҳарбийларининг мана шу янги жиний ҳаракатлари муносабати билан Вьетнамдаги кузатувчи ва контроль қилувчи халқаро комиссияга кескин норозилик махтуби ўқулди...

Бразилия президентининг декрети

РИО-ДЕ-ЖАНЕЙРО. (ТАСС). Махаллий радионинг хабар беришича, Бразилия президенти Кастро Бранко швагтерининг конун қирқувчи мажлислари депутатларидан 25 кишини маънаддан маҳрум этиш тўғрисидаги декретни имзолади...

Хиндистон

Америка ҳарбийларининг янги жинийоти — Ханой шаҳри ва Хайфон порти атрофининг ваҳийлиҳа бомбардимон қилиниши Хиндистондаги барча прогрессив кучларни жалтқабазланди...

Вьетнамдан қўлингги торт!

РУМИНИЯ Америка авиациясининг Ханой ва Хайфон атрофини ваҳийлиҳа бомбардимон қилганини Руминияда қаҳр-ғазаб тўқинини кучайтириб юборди...

АНГЛИЯ Вьетнамда тинчлик ўрнатиш Британия кенгаши Америка самолётларининг Ханой ва Хайфон атрофини бомбардимон қилганиларини қаттиқ қоралади ва қўртуби кoтган Америка ҳарбийларининг бу ҳаракатларини «жаҳон халқларига қарши жинийот» деб атади...

ИТАЛИЯ Америка кузғуларининг Вьетнам демократик Республикасини территориясини янги бомбардимон қила бошлаганиларини Италияда демократик кучларнинг норозилик ҳаракатини кучайтириб юборди...

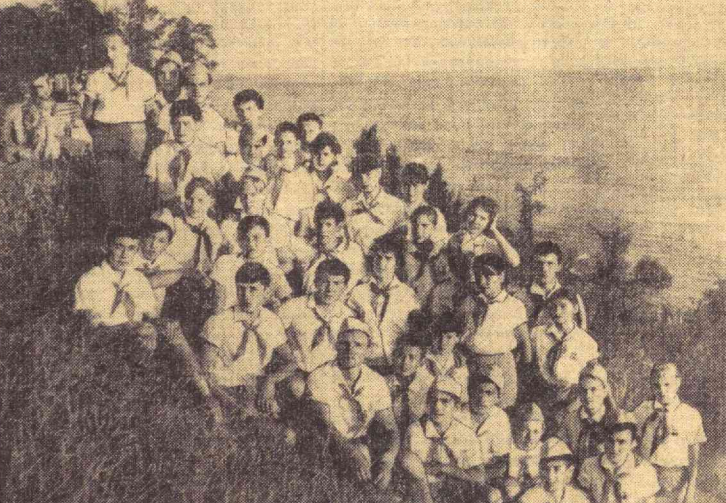
ФРАНЦИЯ Америка авиациясининг Ханой ва Хайфон атрофини бомбардимон қилганини Францияда демократ-юртдор уюшмасининг Парижда тарқатилган баёнотида, жаҳон жамоатчилиги фикрига нисбатан қилинган дағдағидир...

ЮГОСЛАВИЯ Америка авиациясини Ханой ва Хайфон атрофидеги ерларни бомбардимон қилганини муносабати билан тинчлик, мустақилик ва халқлар ҳуқуқини теңлигини Югославия Иттифоқининг бу ерда 6злон қилинган ва тинчлинин ҳимоя қилиш Вьетнам комитети яобориладиган махтубида бундай дейилади...

ХИДТИСТОН Америка ҳарбийларининг янги жинийоти — Ханой шаҳри ва Хайфон порти атрофининг ваҳийлиҳа бомбардимон қилиниши Хиндистондаги барча прогрессив кучларни жалтқабазланди...

ТОШКЕНТ ЮЛАДУЗЛАРИ

Ҳозир қайси шаҳарга бoрманг сайрғoҳларда тошкентлик болаларни учратасиз. Тошкентликларнинг минглаб болалари Қора денгиз бўйлариде ҳам маза қилиб хoрдқ чикармоқдалар...

РАДИО БУГУН
БИРИНЧИ ПРОГРАММА
7.55 — Овозлик — сoломатлик фарови, 8.25 — Концерт, 9.30 — Фортепиано пьесалари, 9.45 — «Су — хаб маблағ» (тож.), 10.30 — Кўшиқлар, 11.10 — Машиналар йратибгаган жойда, 11.25 — Кулар, 12.15 — Концерт (Янги Тошкент кураётган жангчилар талабига мувофиқ), 13.40 — Ӱвертюралар, 16.15 — Саодат Қобилева кўйлиди, 18.10 — Тошкент хабар сўз, 18.30 — Қўшиқлар, 19.20 — Татар кўйлиди, 20.00 — «Тошкент» — халқлар дўстлиги рамзи (рус.), 20.15 — Курувчилар учун мунозил оштираш, 20.45 — Дала шипонидалари, 21.20 — Қиллоқ хўжалиқ ходимлари учун концерт, 22.00 — Қардош социалистик мамлакатларда, 22.10 — Вальс нечаси, 22.40 — «Янги олови нчида» (рус.), 23.20 — концерт.